

YENİ TTK, İŞ YAPMA ŞEKLİNİ BAŞTAN İNŞA EDİYOR

Günümüzde gittikçe küreselleşen ticari yaşama entegrasyon, şirketlerin uluslararası pazarlarda rekabet gücünü destekleyen en önemli unsurlardan biri. Türkiye’de son yıllarda bu konuda atılan en büyük adımlardan biri olan ve iş dünyasında büyük değişikliklere yol açması beklenen **yeni TTK, 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe girecek**. TOBB, şirketlerin yeni TTK’ya ne kadar hazır olduklarını görebilmeleri için internet ortamında TTKMetre adı verilen bir anket çalışmasını başlattı.

.....

Yaklaşık 50 yıldır yürürlükte olan Türk Ticaret Kanunu’nda yapılan yeni düzenlemeler TBMM’de uzun süre beklendikten sonra bu yılın başında yapıldı. Yeni TTK’nın, tüketicinin korunması, bilgi toplumuna uygun hizmetlerin ön plana çıkması, elektronik ortamda birçok işlemin hukuka uygun olarak yapılması, finansal tabloların ve denetimin uluslararası standartlara göre hazırlanması, şirket kurmanın kolaylaştırılması ve web sitesi zorunluluğu gibi maddeleriyle Türk işletmelerini çağdaş, rekabet edebilen bir yapıya kavuşturması bekleniyor.

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, yeni TTK’nın özellikle Türkiye’nin rekabet gücünü artırması anlamında çok önemli bir düzenleme olduğunu belirtiyor. Türkiye ekonomisinin daha şeffaf kurumsal yönetim ilkeleriyle çalışmasını, Türk işletmelerinin küresel rekabet

Hazırlayan: Gülder DEMİR

gücünün artırılmasında büyük öneme sahip olduğunu vurgulayan Şimşek konuya yönelik şu bilgiyi verdi:

“Çok uzun yıllardır Türkiye ekonomisine yön veren, ticaretin kurallarını belirleyen Türk Ticaret Kanunu yenilenecek çok önemli bir adım atıldı. 13 Ocak’ta TBMM’de kabul edilen 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 1535 maddeden ibaret olup, 1 Temmuz 2012 tarihi itibarıyla Borçlar Kanunu ile birlikte yürürlüğe girmesi benimsendi. Yeni TTK ticaret hayatı içindeki bütün aktörlere, şirketlere ve yeni girişimcilere yeni sorumluluklar getirecek. Türkiye’nin geleceğini tasarlayacak, ticari hayatına yeni yön verecek, Türkiye için uluslararası açıdan çok önemli bir mihenk taşı olacak. Yeni TTK, dünya ekonomisi ile entegre olma, yüksek ve sürdürülebilir büyüme oranları ile ekonomik istikrarın sürekli kılınması hedefi doğrultusunda hazırlandı. Şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri üzerine kurulan bu kanun sayesinde toplumun tüm paydaşlarının bilgiye erişebilirliği ve çıkarlarının korunması sağlanacak. Diğer yandan AB ile uyum müktesebatı çerçevesinde de, değişen şartlara ve çağın gereklerine uygun bir ticaret kanunu ihtiyacı da önemli oranda karşılanmış oldu.”

TÜRKİYE'DE İŞ YAPMA ŞEKLİ DEĞİŞİYOR

Yeni TTK incelendiğinde Türk ticari hayatına getirdiği en büyük değişiklik, şirketlere internet sitesi açma zorunluluğu getirmesi. Bu değişikliklerin ise yasa yürürlüğe girmeden önce yapılması gerekiyor. Doğasıyla bilişim ve tescil sektörü gibi bazı iş kollarında istihdamı artırması, üretimi canlandırması öngörülüyor. Bilişim ve tescil sektörü dışında olumlu yönde etkilenecek bir diğer sektör de bağımsız denetim firmaları olarak görülüyor. Yeni TTK ile anonim şirketlerde iç denetim, bağımsız dış denetime kaydırılıyor.

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, yeni TTK'nın Türkiye'de iş yapma şeklini baştan inşa edeceğini ifade ederek, kanunun bilişim sektörüne getirdiği yenilikler hakkında şu açıklamayı yaptı:

"Kanun, başta bilişim sektörü olmak üzere iş hayatına birçok yenilik getiriyor. Dijital Türkiye'nin oluşturulması için çok önemli bir dönüm noktasında duruyoruz. Kanunun Türkiye bilişim sektörünün büyümesine % 25'e varan oranlarda katkı yapması bekleniyor. Yeni TTK, iş süreçlerinin elektronik ortama taşınmasını destekleyerek başta KO-Bİ'ler olmak üzere tüm şirketlerin rekabet güçlerinin artmasına, dolayısıyla Türkiye ekonomisine önemli katkılar sağlayacaktır. Yüz binlerce şirket marka ve unvanlarını tescil ettirecek ve bir web sitesi kuracak. Bu sitede, şirket ilanları, pay sahipleri ve ortakları açısından önem taşıyan açıklamalar, finansal tablolar, raporlar, yönetim kurulu ve genel kurul toplantılarına ilişkin bilgiler yayınlanacak. Bu zorunluluk web sitesi kurma yönünden bilişim ve donanım hizmeti sağlayan şirketlere, marka ve unvan tescili yönünden patent tescil şirketlerine önemli bir iş alanı ortaya çıkaracak. Bilişim ve tescil pazarında yaklaşık 1,5 milyar lira civarında bir iş alanı açılacağını tahmin ediyorum."

DEFTER TUTMAK STANDARDA BAĞLANIYOR

Muhasebe alanında da birçok yenilik getiren yeni TTK'nın sermaye piyasalarını daha güvenli hale getireceğini anlatan Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, şöyle devam etti:

"Her işletme sahibi, ticari defter tutmak zorunda olacak. Defterler ile yılsonu finansal tabloları, Türkiye muhasebe standartlarına uygun olacak. Anonim şirketlerin finansal tabloları denetçiler tarafından, uluslararası denetim standartlarıyla uyumlu Türkiye denetim standartlarına göre denetlenecek. Hisse senetleri borsada işlem gören şirketler, varlık, gelişme ve devamlarını tehlikeye düşüren risklerin erken tanısı ve yönetimi için uzman bir komite kurmakla yükümlü olacak. Risklerin erken teşhis ve yönetimi komitesi, faizlerdeki dalgalanmalar, döviz spekülasyonları ve kredilerin geri ödenmesinde ortaya çıkan riskleri belirleyerek, şirketlerin darboğaza girmesini önlemeye yönelik tedbirleri alacak. Yönetim kurulu üyelerinin, görevlerini yerine getirirken şirkete verecekleri zararların güvence altına alınması için isteğe bağlı zarar sigortası getirilecek.

Ticaret unvanı haksız şekilde bir başkası tarafından

kullanılan hak sahibi, bu durumun ortadan kaldırılması ile maddi ve manevi tazminat isteyebilecek. Aracılıkta bulunduğu veya yaptığı sözleşmelerden doğacak ihtilaflardan dolayı acen-te, müvekkili adına dava açabileceği gibi kendisine karşı da aynı sıfatla dava açılacaktır.”

ŞİRKET YAPILARI KÖKTEN DEĞİŞİYOR

Yenilenen Türk Ticaret Kanunu'nda şirketlerin bölünme ve birleşmelerinin de ayrı esas-lara bağlandığını söyleyen Bakan Şimşek, yeni şirket yapıları hakkında şu açıklamalarda bu-lundu:

“Bir şirket, hukuki şeklini değiştirebilecek. Tür değiştirmede ortakların şirket payları ve hak-ları korunacak. Tür değiştirme bahane edilerek, hiçbir ortak şirketten çıkarılmayacak ve hak-ları sınırlandırılmayacak. Şirketler birleşmeye, bölünme ve tür değiştirmeye ilişkin işlemleri, raporları ve belgeleri ilgililerin incelemesine sunmakla yükümlü olacak. Şirketlerin tür de-ği-şimi de kolaylaşıyor. Anonim şirket limitet şirket, limited şirket kolektif şirket olabilecek. Anonim şirketlerde, yönetim kurulunun en az 3 üyeden oluşacağına ilişkin mevcut hüküm kal-dırılıp, AB hukukuyla uyum sağlanarak, en az 1 üyeli yönetim kuruluna olanak tanınıyor. Ar-tık 5 kişiyi tamamlayabilmek için dışarıdan, hatta sokaktan küçük bir pay karşılığında ortak ara-ma dönemi son bulacak. Yönetim kurulu üyelerinin pay sahibi olmalarına ilişkin zorunluluk kaldırılarak, kurulların uzman ve profesyonel kişilerden oluşmasına olanak sağlanacak.

Kooperatifler ticaret şirketi sayılacak. Ticaret şirketleri; kolektif, komandit, anonim, limitet şirketler ile kooperatiflerden oluşacak. Ticaret şirketlerine, devredilebilir elektronik ortamlar, alanlar, adlar ve işaretler gibi değerler ile fikri mülkiyet hakları da sermaye olarak konulabile-cek. Şirketler, sermaye olarak koydukları taşınmaz veya diğer bir aynı hak üzerinde tasarruf ede-bilmek için bunları tapu siciline tescil ettirecek. Böylece, Anadolu'da sermaye olarak konu-lmuş taşınmazların şirket adına yıllarca tescillerinin yapılmamasından doğan sorunların önü-ne geçilecek. Ticari bir işletme işleten vakıflar, dernekler ve özel hukuk hükümlerine göre yö-netilmek veya ticari şekilde işletilmek üzere kamu tüzel kişilikleri tarafından kurulan kurum ve kuruluşlar da tacir sayılacak. Kamu tüzel kişileri ile kamu yararına çalışan dernekler ve gel-irinin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan vakıflar, bir ticari işletmeyi, ister doğrudan, ister kamu hukuk hükümlerine göre yönetilen ve işletilen bir tüzel kişi eliyle işlemler tacir sayılmayacak.

Kanun hükümlerine göre, tacirlerle ilişkiye girecek herkes, bu tacirler ile ilgili bilgilere ula-şabilecek, yapacağı ticari işlere yönelik kararlarını bu bilgiler çerçevesinde şekillendirebilecek. Ticaret sicili kayıtlarının elektronik ortamda merkezi bir yapıda güncel olarak tutulması ve bu kayıtlara elektronik ortamda erişim imkânı sağlanacak. Böylece işletmelerimizin ticaret sicil hiz-metlerinde ortaya çıkan zaman kayıpları giderilecek.”

Yeni TTK neler getiriyor?

* BİR KİŞİ ANONİM ŞİRKET KURABİLECEK

Yeni TTK ile tek kişi anonim ve limitet ortaklığına imkân tanınıyor. Daha önceki düzenlemeye göre limitet şirket kurabilmek için en az 2, anonim şirket kurabilmek için ise en az 5 ortağın bir araya gelmesi gerekiyordu. Böylece AB müktesebatına uygun bir değişiklik yapılmış oldu.

* BAĞIMSIZ DIŞ DENETİM

Anonim şirketlerde bugüne kadar iç denetim uygulanıyordu. Bu yüzden sağlıklı bir denetim yapılamıyordu. Değişiklikle bunun yerine 'bağımsız dış denetim' getirildi. Bu düzenleme azınlık ortaklıklar için çok büyük öneme sahip. Çünkü bilgi paylaşımı daha sağlıklı bir zemine oturmuş oluyor. Bu düzenlemeyle ayrıca vergi denetimi de kolaylaşıyor.

* İNTERNET SİTESİ KURMA ZORUNLULUĞU

Yaklaşık 100 bin anonim, 1 milyon anonim şirket 'internet sitesi' kuracak ve site kamuoyunu aydınlatması zorunlu bilgileri yayınlayacak. Ticari sır niteliği taşıyan bilgiler paylaşım dışı kalacak.

* İNTERNETTEN YÖNETİM KURULU TOPLANTISI

Bazı ihbarların elektronik ortamdan gönderilmesinin yanı sıra elektronik ortamda genel kurul ve yönetim kurulu toplantıları da yapılabilecek. Bu toplantılarda bağlayıcı kararlar alınabilecek.

* SİGORTA POLİÇELERİ

Sigorta poliçeleri de artık elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile yapılabilecek.

* TİCARİ SİCİL BANKASI GELİYOR

Ticaret Sicil Gazetesi elektronik ortama taşınıyor. Böylece artık yüzlerce sayfalık fiili gazete yerine aranılan bilgilere hemen ulaşılacak bir elektronik bilgi bankası oluşacak.

* HOLDİNGLERE ÖZEL HÜKÜM

Şirketler topluluğuna (Holding) yönelik özel hükümler geliyor. Bundan sonra SPK'dan izin almaksızın halktan ortaklık vaadiyle para toplamak cezai müeyyideye bağlandı.

EKONOMİYE ARANAN KAN BULUNDU

“TORBA YASA”

Torba Yasa kapsamında getirilen ve Cumhuriyet tarihinin en kapsamlı mali affı olarak nitelendirilen **af ile hükümet 50 milyar TL gelir hedefliyor.**

Hedeflenen gelirin en az 12 milyar TL'si vergi alacaklarından bekleniyor. İhtilafı alacakların da dâhil edilmesiyle bu miktarın 20 milyar TL'ye yakın gerçekleşmesi umuluyor. Prim alacaklarından beklenen tutarın ise 15 milyar TL'ye ulaşacağı tahmin ediliyor.

Cumhuriyet tarihinin en kapsamlı af kanunu olarak nitelendirilen ve Torba Yasa diye bilinen “Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, ücretli anne baba izni, özürü çalışma süresi, hastalık izninde eşitlik, yurt dışı izni ve sicil sistemi gibi birçok konuda yenilikler barındırıyor. Bu yasanın çıkartılmasının nedeni devletin vergi, faiz, ceza, prim gibi alacaklarını tahsil edememesi nedeniyle bir yeniden yapılandırma ihtiyacının doğmuş olması. 214 maddeden oluşan Kanunun bir önemli özelliği de, çok farklı birçok kanunun bazı madde ve fasıllarında küçük ama önemli düzeltmeler veya ilaveler yapması.

6111 sayılı Kanun, bilinen adıyla “Torba Yasa” beş kısımdan oluşuyor. Yasanın ilk 4 kısmında kamu ile borçlular arasındaki borç alacak ilişkisine yönelik düzenlemeler bulunuyor. Beşinci kısmında ise Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Hakkında Kanun, İş Kanunu, İşsizlik Sigortası Kanunu ve diğer bazı kanun ve kanun hükmünde kararnelere ilişkin değişikliklere ilişkin hükümler ve Kanunun uygulanmasına ilişkin hükümler yer alıyor.

Torba Yasa'dan Yenilikler

- * SPK SDDK merkezleri İstanbul'a taşınacak.
- * Sermaye piyasaları açısından yoğun ilişki içinde bulunulan ülkelerde, yurt dışı temsilcilikleri açılabilir.
- * Vergi borcu olanlar haklarında haciz kararı olsa bile yurt dışına çıkabilecek.
- * Yatırımcıya bedelsiz devredilen taşınmazlar için taahhüt ettiği yatırım ve istihdam şartını belirtilen sürede sağlayamayanlara 3 yıl ek süre veriliyor.
- * İş yerlerine vergi levhası asma zorunluluğu kalktı.
- * Turizm sektöründe 2 ay olan denkleştirme süresi toplu iş sözleşmesi ile 4 aya kadar çıkarılabilecek.

TORBA YASA NELERİ KAPSIYOR?

Kanunun kamu ile borçlular arasında borç alacak ilişkisini düzenleyen ilk dört kısmına baktığımızda birinci kısmında, Kanunun kapsamını belirleyen genel hükümler yer alıyor. İkinci kısmında Maliye Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı, il özel idareleri ve belediyelere bağlı tahsil dairelerince takip edilen kesinleşmiş amme alacakları ile belediyeler ve büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince takip edilen kesinleşmiş bazı kamu alacakları yeniden yapılandırılıyor; bununla birlikte kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan kamu alacaklarıyla ilgili olarak ödeme kolaylığı getirilerek ihtilafların sonlandırılmasına yönelik düzenlemeler, vergi alacaklarına yönelik inceleme ve tarhiyat safhasındaki işlemler için düzenlemeler, matrah ve vergi artırımına ilişkin düzenlemeler ile stoklar, kasa ve ortaklardan alacaklara ilişkin düzenlemeler yer alıyor.

Torba Yasa'nın üçüncü kısmında, Sosyal Güvenlik Kurumu'na bağlı tahsil dairelerince takip edilen kesinleşmiş sigorta prim alacakları yeniden yapılandırılıyor, kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan sigorta prim alacaklarının yükümlüyle uzlaşarak tahsilini öngören düzenlemeler bulunuyor. Kanunun dördüncü kısmında ise değişik kamu kuruluşlarına ait çe-

şitli alacakların tahsiline ilişkin hükümler ve birçok kanunda değişiklik yapan hükümler ile ortak hükümler yer alıyor.

TORBA YASA BÜTÜN HAYATIMIZA DOKUNUYOR

Torba Yasa sadece vergi ve prim borçlarına af değil, aynı zamanda toplumun belli kesimlerini ilgilendiren birçok kanunda değişiklik getiriyor. Kanunun ilk dört kısmını kapsayan vergi ve sosyal güvenlik affına yönelik düzenlemelere neden ihtiyaç duyulduğuna baktığımızda, uluslararası finans piyasalarında ortaya çıkan, daha sonra birçok ülkeyi etkileyen finansal krizin Türk ekonomisine olumsuz yansımalarını görüyoruz. Bu olumsuz etkiler özellikle finans piyasalarını olduğu kadar reel ekonomiyi de etkiledi. Bu olumsuz etkilenme sonucu birçok işletme özellikle dış talepteki azalmaya bağlı olarak finansman sorunu ile karşı karşıya kaldı. Bu olumsuzluklar, bazı işletmelerin kamuya olan yükümlülüklerini de yerine getirememesine yol açtı. Bunun dışında, belirli aralıklarla çıkarılan afların da artık bazı yükümlülerin yükümlülüklerini yerine getirmek için bir araç olmaya başlaması, hükümetin de özellikle kriz döneminde ve de seçim öncesinde buradan gelecek nakit paraya olan ihtiyacı ve kamu borçluları ile devlet arasındaki ihtilafların bir an önce çözülmesi ve böylece yargının iş yükünün azaltılması gibi nedenlerle bu düzenlemelere ihtiyaç duyuldu. Genel bir değerlendirme yapacak olursak, bazı düzenlemelerin toplumsal beklentilerin karşılanması için, bazı düzenlemelerin günümüz gerçekleriyle uyumsuz düzenlemelerin değiştirilmesi, bazılarının ise Avrupa Birliği müktesebatına uyumlaştırılması amacıyla yapıldığını söyleyebiliriz.

Toplumun tüm kesimleri tarafından olumlu bulunan düzenlemeleri örneklemek gerekirse; 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda yapılan değişiklikler, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda yapılan değişiklikler, 3816 sayılı Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşlanması Hakkında Kanun'daki değişiklikler, 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun'daki değişiklikler, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda yapılan değişiklikler ile İş Kanunu'daki düzenlemeler.

Vergiler, belirtilen şekil ve sürede ödenmezse oranın 1 kat fazlası olarak uygulanacak, gecikme zammıyla birlikte tahsil edilecek.

SGK Yenilikleri

- * 18 yaşından küçük sigortalılar için prime esas aylık kazanç alt sınırı, yaşlarına uygun asgari ücret tutarına çekilecek.
- * Kurum hatasından kaynaklanan yersiz ödemelerin ilgililerden geri tahsili, üç ay yerine 2 yılda yapılacaktır.
- * Disiplin cezası alan ancak yasadışı yararlanarak göreve dönen memurlara, görevde olmadıkları süreler için borçlanma hakkından yararlanmak üzere tanınan 6 aylık başvuru ile 2 yıllık ödeme süresi 31 Aralık 2014 tarihine uzatıldı.
- * Ev hizmetlerinde ay içerisinde 30 günden az çalışan sigortalıların, eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerini 30 güne tamamlama yükümlülüğü 1 Ocak 2012'de başlayacaktır.
- * Tarım ve orman işlerinde hizmet akdi ile süresiz çalışanlar, ticari taksi, dolmuş ve benzeri nitelikteki şehir içi toplu taşıma araçlarını işleten kişiler, vergi mükellefi olmaları halinde sigortalı sayılacaktır.

Asıl olarak Torba Yasa sağlıktan eğitime, kamu borçlarının yeniden yapılandırılmasından istihdama kadar bütün hayatımıza dokundu. Örneğin, Torba Yasa ile çalışanlara yönelik bazı düzenlemeler de yapıldı. Bu düzenlemelerin çoğunun olumlu olduğu çalışanlar tarafından da kabul ediliyor. Örneğin işçilere ücretsiz izin sürelerinde sağlık yardımından yararlanma hakkı getirildi. İşsizlik ödeneğinden yararlanmak için aranan süreler kaldırıldı. Mevsimlik gezici tarım işçilerine sigortalılık hakkı verildi. İşçilerin izin hakkı ile ilgili olumlu değişiklikler yapıldı. Bu olumlu düzenlemelerin yanında çalışanları rahatsız edebilecek bazı düzenlemeler de bulunuyor: Kamu çalışanlarının kendi istekleri dışında bir yılda altı ay başka bir ilde veya kurumda çalışmalarına ilişkin düzenlemeler. İl özel idare ve belediye işçilerinin istihdam fazlası sayılarak Milli Eğitim Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü taşra teşkilatında görevlendirilmesine ilişkin düzenleme. İşsizlik fonuna ilişkin düzenlemeler; esnek çalışmaya ilişkin düzenlemeler. Bu düzenlemelerin bazılarının günümüz koşullarında yapılması gerektiği düşünüldüğünde yapılan bu düzenlemelerin çalışanların aleyhine olarak yorumlanmasından ziyade hangi ihtiyaca istinaden yapıldığına bakılması gerekiyor.